

PANC SOVA ÉS VIDEKE

politikai és társadalmi hetilap.

WOCHENBLATT für POLITIK und SOCIALE INTERESSEN.

Szerkesztői-Iroda: Templom utca 6-ik sz. alatt.

A lap szellemi, valamint anyagi részét illető minden közlemény ide intézendő.
Előfizetési díj: Egy évre 5 frt; Fél évre 2 frt 50 kr.; Negyed évre 1 frt 25 kr. — Vidékre: egy évre 5 frt 50 kr.; fél évre 2 frt. 75 kr.; negyed évre 1 frt 40 kr.

A lap megjelenik minden vasárnap. — Kéziratok nem adának vissza. Alkírás nélkül beérkezett cikkek nem vétetnek tekintetbe. — Hirdetések: A három hasábos garmondos ára 6 kr. a minden hirdetésért járó 30 kr. ide nem érve. Gyakoribb, vagy nagyobb hirdetéseknek árleengedéssel szolgálunk. Nyitvatárban 15 kr. — A lap egyes számainak ára 10 kr. Kapható a lap kiadóhivatalában és a Vig Fr.-féle könyvkereskedésben.

Redaktionsbureau: Kirchengasse Nr. 6.

Sämtliche sich auf den intellektuellen, oder materiellen Theil des Blattes beziehende Sendungen sind hieher zu richten.

Pränun.-Bedingungen: Auf ein Jahr 5 fl.; halb. 2 fl. 50 k.; vierte 1 fl. 25 k. — Prov. Auf ein Jahr 5 fl. 50 k.; halb. 2 fl. 75 k.; vierte 1 fl. 50 k. Das Blatt erscheint jeden Sonntag. — Manuscripte werden nicht zurückgegeben. — Ohne Unterschrift eingesendete Artikel werden nicht berücksichtigt. — **Inserate:** Die dreispaltige Garmondzeile oder deren Raum kostet 6 kr. die jedesmalige Stempelgebühr von 30 kr. nicht mit inbegriffen. Bei häufigeren Annoncierungen nach Abfindung. — **Offener Sprechsaal** 15 kr. — Die einzelne Nummer kostet 10 kr. — Zu haben in der Administration und bei Fr. Vig.

Demokratia.

A legnépszerűbb lobogó, mely alá a mai fölültes korszakban a napszámostól föl a koronás főig oly tömegesen esküsznek! A legkapottabb divatcikk, melyet oly sok ezereu érteken fölül fizetnek csak azért, hogy annál tökéletesebb szemfényvesztést üzhessenek a legfontosabb társadalmi kérdésekkel. — Egy óriási Scylla és Charybdis ez a forrongó társadalom, melynek zürzavarosan ide-oda hánykodó központját ez aranyozott szó képezi: demokratia. Minden ajak ezt rebegi, minden nyelv ezt hirdeti, minden törpe és óriás erre esküszik, minden népezernek és kilencz águ koronás főurnak ez az evangélioma. — Valamennyi ország — nem: világrész — levegőjében szintén láthatólag párolog ez a szó. Csakugy zúg a fejünk ettől a cifra jelszótól, akár egy országgyűlési beszédet, akár valami programot olvasunk... Demokratia minden zugban, minden kúnyhóban és minden palotában... És ez a század még soha sem állt távolabb a demokrátiától, mint most.

Előttem lebeg Perikles Athenéje és Curius Dentatus Romája! S ezen óriási távolság már most csak halványan ragyogó csillagoktól; végig száll képzeletem a két ezer év nagy népein nagy férfain, valódi demokratikus országain, mignem elfáradva megpihen ott a alpesi havasok jéggel borított csucsain s megnyugodva gyönyörködöm azon a nyüzsgő, pezsgő életben, mely ott a kopár és mégis regényes völgyekben virágozik... Minden az enyészet romboló hatalmának van alá vetve! Egyszer talán a nap tüze is kialszik!... De az eszméknek, az igazi tiszta morális eszméknek diadalt kell ülni időn és enyészeten, mert az eszmék, ezek a ragyogó igazságok ma is fényes meteoroként ragyognak elénk, hogy bevilágítsák azt a végtelen sötét és beláthatatlan temetőt, mely az emberiség történelme három korszakának rengeteg eseményeit fogadja síri ölébe!... Az igazságok, az absolut igazságok soha meg nem halnak! Ilyen örök igazság az, hogy az igazi demokrátiának a munka, még pedig az ernyedetlen munka képezi egyedüli szilárd fundamentumát... Minden más logikai és philosophiai fejtegetés humbug és ámtítás!

Az embernek három óriási ellensége van: a „természet, önmaga és emberársa!” Ezen ellenségeken való diadal képezi életünk végcélját. Ezt a diadalt csak szakadatlan ernyedetlen munkáság által vihatjuk ki. Minden más életút — bármi csábító, sikamlós és nem emberhez, nem férhöz méltó, ez az élet végcélja! Az a büszke öntudat, hogy legyőztük érző szenvedélyeinket; az a nyugodt meggyőződés, hogy magasabban állunk minden ellenségeinknél; az az örvendetes kép, midőn a legyőzött természet engedelmis alakja fölött állunk meg: az ember fogalmának fixa ideáját képezi. Ez a fixa idea képezi a valódi demokrátiának a koronáját... Ha Fábrius nem babonás: a demokrátiának valódi példányképe lehetne!

Ne beszéljete ma demokrátiáról: halott az, melynek sírja fölött két ezer év emelkedik, csak néha kel ki, hogy pillanatig óriásokká emeljen egyes népeket, vagy fölfelé törő földi titánokat! Mintha csak a Caesárok és Octáviának Romája támadt volna föl síri álmából! A jelszó: élvezni! A parancs: vakon himni és engemeskedni!... Ez a legritább rabszolgasága egy nemzet szellemi és erkölcsi életének... Jó volna a hallhatatlan Széchény szobrára napsugarakkal ráirni: „Oh ha te élnél”. Vagy föltámasztani Mirabeaut, hogy végig dörögjön ezen a forrongó Európán: „Ne sohajtozzatok, hanem cselekedjetek.”

A demokrátiának két lényeges fogalmi alkotórésze van: munka és küzdelem.

K.

Nach den Tagen der Trauer.

(es) Die Wehrgezetvorlage wurde mit bedeutender Majorität als Grundlage der Spezialdebatte angenommen und man konnte hoffen, dass die an einanderprallenden Gegensätze in der Spezialdebatte ihre würdige Austragung finden würden. Man musste es um so mehr hoffen, als der Tod des allgeliebten Kronprinzen denn doch nicht ohne die Wirkung auf alle Parteien bleiben konnte, ihre Ansichten und Zwecke kälter zu prüfen und dann durch edlen Patriotismus vereint, der sie ja alle beseelt, den Umständen entsprechend zum Heile des Vaterlandes zusammen zu wirken; — leider scheint aber diese

schöne Hoffnung der Eintracht sich nicht zur schöneren Thatsache gestalten zu wollen!

Kaum ist die Königsfamilie von Trauer und Schmerz niedergedrückt in die Ofner Burg eingezogen und schon wiederholen sich die unpassenden Strassenscenen und „Abzug Tisza“ „Abzug Fejérváry“ erschallen noch wie vor, um der Unzufriedenheit Ausdruck zu geben, die offen gesagt, wenig Einsicht in die Sachlage beweist und viel mehr dem Partei-Hader und den egoistischen Bestrebungen einiger Männer, die ihre Zeit gekommen wähnen, als der Überzeugung wahrer Patrioten entspricht.

Gewiss kann man es in konstitutionellen Staate keiner Partei vertibeln, wenn sie jede Gelegenheit benützt, die Majorität im Parlamente zu erlangen und Männer ihrer Farbe an's Staatsruder zu bringen; der parlamentarische Kampf soll aber nicht auf die Strasse, nicht in die Massen getragen werden, weil er da seine Würde gänzlich einbüsst und verächtlich wird.

Es ist die Würde des Parlamentes selbst, die da in den Koth gezerrt wird!

Wenn sich die Wähler bewogen fühlen, ihrem Deputirten besondere Aufträge zu geben, wenn Volksversammlungen zu diesem Zwecke abgehalten werden, so kann man das allenfalls noch mit den Prinzip der Volkssouverenität einigermaßen decken. Wenn aber dergleichen zu dem Zwecke geschieht, um das Ministerium zum Falle zu bringen, trotzdem dieses hinsichtlich der § 14 und §. 25 des Wehrgezetzes alle seine Kraft, seinen ganzen Einfluss bis zu den Grenzen der Möglichkeit eingesetzt hat: dann kann niemand mehr darin sehen, als eben die Absicht das Ministerium zu stürzen.

Einen Eingriff in die Rechte des obersten Kriegsherrn, des gekrönten Königs darf und kann sich ja das folgende Ministerium eben so wenig erlauben wie das Parlament; denn die Loyalität beider gesetzgebenden Faktoren ist wohl doch so zweifellos — als dass unser erhabener König so konstitutionell regiert, wie nur je ein Herrscher in Ungarn regiert hat. Wozu also der Lärm?!

Megyei élet.

A folyó hó 7-dikén tartott rendkívül megegyei közgyűlést a főispán díszmagyar gyászruhában nyitotta meg, gyönyörű beszédben ecsetelve a szomorú eseményt, mely a megye választmányi tagokat a gyűlésre egybe hívta. Az országos gyászban a megye is részes kívánván lenni, elnöklő főispán indítványozza hogy:

1. Ö cs. és apost. kir. Felségéhez és a Felséges királynéhez, nemkülömben a gyászoló özvegy Stephánia főhercegnő ö Fenségéhez részvét feliratot intéz.

2. hogy folyó évi január 30-ától kezdve hat hétig, a vármegye, a fősoldabíróóságok és községi hivatalok épületeire a fekete lobogót téteti ki.

3. hogy ugyanez idő alatt a hivatalos levelek fekete viaszszal pecsételendők, a megyei hivatalos lap gyász kerettel jelenik meg és a megyei tisztviselők hivatalos működésük közben, bal karjukon gyászfátyolt hordanak.

4. hogy folyó évi február 15-ig a vármegye területén, színelőadásokat kivéve, nyilvános mulatságok és tánczvigalmakra engedély nem adatik ki.

Erre felolvasta Dániel László főjegyző a legfelsőbb királyi családhoz intézendő részvét nyilatkozatot.

Tüzrendészeti szabályrendelet. A megye alispánja, az általunk német fordításban közölt miniszter. tüzrend. szabályok alapján kidolgozott megyei tüzrendészeti szabályzatot közli a „Torontál” hivat. mellékletében.

Rudolf alapítvány. A nagyszentmiklósi iparostület e hó 5-dikén tartott gyűlésén elhatározta, hogy a koronaherceg elhalálása napjának évfordulóján egy 100 forintos alapítványnak kamataiból, szegény gyermekek vagy szülők segélyeztessenek.

Eljegyzés. S. Kozsa Dezső torontálmegegyei segédtanfelügyelője Mikosevics Mari, Mikosevics Jozsef zenai ügyvéd szeretetreméltó és szép leányával jegyet váltott.

Torontáli vasutak. A társaság tudvalevőleg a berlini Sentrup építővállalattal szerződést kötött, mely szerint a czég a vicinális vasut üzemét 1889. márczius 1-sejével átveszi, még pedig aként, hogy a brutto bevételből 45 százalékot kap, míg a többi a társulatot illeti. A czég a szerződés biztosítékára 50.000 forint le is tett bántapénzül, most azonban kész az összeget elveszíteni, mintsem a szerződést magára vállalni. A dolog meglehetősen nagy sensációt keltett. (?)

Trauerfeste für den Kronprinzen in Panscova.

Die abgelaufene Woche, sie galt in unserer Stadt im vollsten Sinne des Wortes

Tárcza. — Feuilleton.

Közmondások és szólások eredete.

— Gyűjtötte: Cs. R. —
(Folytatás.)

Hogy minők voltak az egyházi átok következményei, azt mindnyájan tudjuk, de kevésbé lesz ismeretes azon csodálatos hatás, melylyel az egyház az ő átkát környezni tudta. Így hittök p. o., hogy az átokban elhalt ember teste a földben sem enyészik el, hanem hogy felpuffad; körmei és haja pedig egyre nőnek: mi azonban rögtön megszűnik, mihelyt az illető, habár halála után is — az átok alól fölmentetik. Így elegendő volt a beváltott feloldási vevény (absolutio) arra, hogy a nyugtot nem találó test, porra legyen, a lélek pedig az eget urához, alkotójához föl szállhasson.

Hogy azonban az átokban levő egyszerűsége a legnagyobb megvetés tárgyává is tegyék, azt állították, hogy a jogos és megérdemelt átok oly erővel bír, hogy még a kutya is kikerül az ilyen embert, s hogy még ez sem fogadja el kezéből a kenyeret. A nép nem sokat törődött ezen állítás valóságával, vagy annak ellenkezőjével. Ha a kutya a kenyeret ott hagyta, akkor az átok ereje, jogosultsága kétségen kívül állott, és ekkor egyszerűen így szóltak: „A kutya sem veszi ki kezéből a kenyeret.” Szolgájon ennek bizonyítására egy történelmi példa, melyet Urwinger német történész után ide írok H. Ottó, brandenburgi örgróf, viszályban élt a magdeburgi érsekkel; utóbbi kimondta rá ezírt az egyházi átok. Erre vonatkozólag

als eine Trauerwoche. Ohne die Hirtenbriefe der höchsten Kirchenbehörden abzuwarten, beeilte sich jede Kirchen-Gemeinde unserer Stadt am Sühnfeste, das für die so früh gebrochene Blume der Hoffnung — für Se. k. k. Hoheit Rudolf gefeiert würde, theilzunehmen.

In der Mariahimmelfahrtkirche der serbischen Gläubigen wurde das erste Requiem Sonntag 10 Uhr gehalten. Die geräumige in tiefster Trauer stehende Kirche war um 11 Uhr schon derart mit Andächtigen angefüllt, dass kein Mensch mehr hinein konnte. Die schwarze Dekoration des ganzen Chores, des Altars, der Wände, hob im Halbkreis der zahlreichen Wachskerzen die zwischen zwei hübsch konstruirten Gewehrpilaren stehende trauernde Gestalt des Genius des Todes sehr vortheilhaft hervor; und waren sämtliche Voranstalten eben angethan die Gemüther für die schönen Trauerchöre, die der Gesangsverein vortrug, der Feier gemäss zu stimmen. Am Ambonstand ein Tisch schwarz behangen, an demselben das heil. Evangelium, Kreuz und gekochter Weizen. Das Requiem an dem sich die Spitzen der Behörden betanden celebrierte der Erzpriester im Beisein der gesammten Geistlichkeit.

In der evangel. Kirche nahm die Trauerfeier Sonntag ebenfalls 10 Uhr ihren Anfang. Das dem Geiste des evang. Kultus einfach, aber der Feier würdig geschmückte Gotteshaus, schien diesmal viel zu klein gewesen zu sein um die Menge der erschienenen Notabilitäten zu fassen. Nach 10 Uhr begann der Chor die vorgeschriebene Absingung des Psalmes, worauf Pfarrer Schwalm, ein an vielen Stellen poetisches kurzes Gebet verrichtete. Hierauf sang der evang. Kirchengesangsverein im Quartett das ergreifende Motette „Gott ist die Liebe“ worauf die Trauerrede folgte. Redner hatte sich die Worte des Evangelisten Lukas „Bleibe bei uns, denn es will Abend werden, der Tag hat sich geendet“ zum Texte seiner schönen und ergreifenden Rede gewählt. Die Predigt in der — David des mächtigen Königs von Iudaea und seines Sohnes Absolon's tragisches Schicksal mit jenem unseres erhabenen Monarchen verglichen wird — entwickelte der Redner auf eine höchst sinnreiche Weise. Die der traurigen Feuer angepasste Rede lockte in vieler Augen Thränen hervor.

Inzwischen des Traueraktes wurden noch die Trauerchöre: „Trauerchor“ aus Schillers Glocke von A. Romberg und „Entschlummert bis du“ vorgetragen.

Dienstag Abend 5 Uhr hielt die israelitische Gemeinde ihr Requiem. Es war dies eine wahrhaft herzergreifende Feier, die die

Magdeburg város évkönyveiben a következő áll: Mivel mindenki tudta, hogy attól, ki megérdemelve került átok alá még a kutya se veszi el a kenyeret, azért az örgróf az átkot meg akarta próbálni; a kutyáknak kenyeret adott: ezek között olyanok is voltak, melyeknek azelőtti napon böjtölnök kellett; de csodák csodája a kutyák közül, bármennyire is kicéheze valának azok, egyszem akart a kenyér után nyulni. Az örgróf megjegyezt s az érsektől alázatosan engedelmet kért: „Ugy iszik mint a kefekötő.”

A kefekötő, ezen megiszta. ő epithetonhoz egészen ártatlanul jut, a mennyiben a „bürsten“ szó az ófelnevelésben koránsem jelentette azt, mit mai nap, hanem annyit, mint „inni“ s így mai napság legfőbb annyiban bir jogosultsággal, a mennyiben azt mondhatni, hogy a torkot bor, vagy egyéb itallal, mintegy kikéfélni.

„Nagy lábom él.”

Ezzel a francziáktól átvett phrassissal (être sur un grand pied) majdnem minden nemzet egyformán él. Hogy miért? igen könnyen kitalálható.

Eredete összefügg a XIV. században divatban álló cipőviseléssel, mely divat Franciaországból átvéve, az egész civilizált Európába elterjedt. Nevezett divat a cipők hegyeit rendkívül hosszúra szabta; a különböző azonban ebben is meg volt. Így viseltek például az előkelő hölgyek és bárók, két láb, a gazdagok egy láb, a közönséges emberek pedig fellátnyi hosszú cipőket, úgy, hogy a cipők hosszúságából az illetők állására, vagyonára is könnyen lehetett követke-

Gedankenweise, die Loyalität dieser Gemeinde ins schönste Licht stellt. Das kleine aber schöne Gotteshaus zeigte sich in voller Festtrauer, ja selbst die Gaskandellaber boten im Flare nur ein trübes Licht. Als Eingang wurde im vierstimmigen Chore der Psalm „Matovot, mo adom“ (Wenn der Herr unsere Lieben dem Leben enttrafft) gesungen. Hierauf folgte die schwungvolle, das Gemüth der Andächtigen tiefergreifende ung. Trauererinnerung des Oberkant.-Kabinatsverwesers, Goldgruber. Besonders tiefen Eindruck machten jene Stellen, die sich auf den gebengten Herrschervater und auf den früh verschiedenen Kronprinzen bezogen, und jene wo sich Letzterer in einem seiner Werke über die Juden ausspricht.

Zum Schlusse folgte Prof. Friedmanns für diese Feier componirte Trauerhymne „Ono odonaj“. Mit dem „Kaddisch“ Schlussgebete endete die schöne Feier, der trotz des strömenden Regens ein sehr zahlreiches Publikum — die Elite aller Konfessionen, bewohnte.

Den Glanzpunkt der veranstalteten Trauerfeierlichkeiten bildete das am 13 und 14. in der römisch katholische Kirche um 10. Uhr Vormittag abgehaltene Requiem. Der Kirchenrath wollte seine Pietät auch äusserlich kundgeben und liess ein Castrum doloris errichten, wie wir dies bisher in Panscova nicht gesehen. Das Trauerzelt, das im Schiffe der k. Kirche aufgestellt war hatte an der einen Seite das Doppelwappen der Habsburger — und jenes Ungarns, während die tordere Front jenes von Oesterreich und der ung. Länder trug. Auf dem mit prachtvollen von lebenden u. künstlichen Blumen umgebenen hoch aufgerichteten Katafalke ruhte ein von zahlreichen Wachslichtern umgebener Metall sarg, dessen Kopf auf einem prächtvollen Seidenpolster die St. Stetans-Krone ein Miniature und zwei Palmenzweige trug. In der Mitte des Zeltes hackerte das ewige Licht. Kränze mit prächtigen Seidenschleifen und Aufschriften hatten auf den Sarg gelegt: Der rothe Kreuz-Verein aus lebenden Blumen, die römisch k. Kirchengemeinde, die Gewerbe-Korporation und der Krankenverein. Während der Messe executirte der Kirchen-Gesangsverein ein neues Requiem mit Instrumentalmusikbegleitung. Zum Schlusse sang der deutsche Männergesangsverein das von Gabriel Franek componirte Trauerlied „Fahr hin o Seel“ der Panscovai „Magyar Dalkör“ das „Gyászdal“, welchem das distinguirte Publikum — an der Spitze den Obergespanandachtsvoil zu hörte. Am ersten Tage stellten die Soldaten, am zweiten die Feuerwehr das Spalier. Die in Schwarz gehüllte Kirche bildete auch nach dem Requiem mehrere Stunden hindurch den Gegenstand allgemeiner

tenni. Ebből lett aztán némi változtatással a nép száján az említett szólás.

„Kosarat kapni.”

Alig van ember, ki ezen csaknem minden művelt nép nyelvén meglevő szólásmódot ne hallotta volna. De még olyan is kevés lesz, ki életében legalább tánczközben tiszser, vagy százszer ne tapasztalta volna a kosárcapás hatását. Kellemetlen, sőt néha egészségnyitító érzés fog el bennünket, ha a „koszónöm, már van tánczosom“ szokot halljuk. Ez azonban még csak hagyján! de ha a háztüznézőbe küldött fiakos kerök visszatérnek és azt mondják: „Lydi ő nagysága kosarat adott“ akkor már „baj van a híres Köpeczen!“ „Kosarat kapott“ így szokták mondani, ha a megkért leány, tagadó választ ad. E szólás mód régi időkbeli datálódik. Eredetileg azt a kosárt értették, melylyel Julia Romeoját éjnek idején az abiakon át felhuzni szokta volt. A kosár a meg nem hallgatás esetén oly modullag volt készítve, hogy az illetőnek abból szükségképen kikellett pottyannia.

E szokást a tizenhetedik és tizennyolcadik században már némileg módosítva találjuk: oly formán, hogy a leány a kérekn feleletül egy feneketlen kosarat küld. A valódi kosáradásnak nyomai imit-amott fennmaradtak még a nép között. Így tűznek fel, például Baden-Badenben a visszautasított férfi kapujára egy szalmából font kosarat. A szólásmódnak eredetét azonban úgy a kosarat adó, mint az azt kénytelenül elfogadó rég elfelejtette.

(Folytatás következik.)

Besichtigung und es wird kaum Jemand gewesen sein in dessen Herz das Wort des „Libera“ et lux perpetua. luceat ei“ nicht wiederhallt hätte.

És aztán?

(Egy szó a telepesek ügyében)

Január havában több magyar lap „Székely-Keve“ telepes községgel foglalkozott. Az egyik el akarja velünk hitetni, hogy a község lakói lusták, dolgozni nem akarnak — és mégis segélyeztetnek; a másik meg azt állítja, hogy nincs mit enniük, s a községben az éhségtyphus ütött ki: elodázhatalan gyors segély szükséges ki számukra. Ez gyűjtött! A segély nem késett. Kik ezen segélyben részesültek — kétséget nem szenved — áldják a nemesszívű segélynyújtót, mert 2 talán 3 hétre eláthatták családjukat mindennapi maléval.

És aztán? Hol van még az aratás? Eddig nem tartoztam azok közé, kik kétségbe esnek „Székely-Keve“ „Sándoregyháza“ és még kevésbé „Hertelendyfalva“ háza“ és még kevésbé „Hertelendyfalva“ jövője fölött; nem estem kétségbe azért, mert a régi közmondástól, mely azt állítja, hogy a „magyar saját zsirjában fülled meg“ még a telepített, székely-magyarok sem ijednek meg.

Küzdés az élet mindenikre nézve, de ezerszeres küzdés azokra, kik úgyszólván üres kézzel, üres tarisznyával idegen országból őseik hazájába vándorolnak, hogy itt telepepülve, uóááák számára jobb és biztosabb jövőt nyernessenek. Jól esik minden szegényembernek, ha olyan barátja talál, ki jövőre kézzel és szerző szívvel segíteni iparkodik, elszegényedett felebarátját kerülhetlen sorsán.

A „székely-csángó“ az ő pártfogóját, jótévőjét, barátját egy nagy nemzetben lelte, mely nemzet már több ízben meguntatta, hogy szívén horjaja a telepítés ügyét: hogy segélyt szívesen nyújt a telepeseknek. Jól tette, jól teszi, hiszen nem idegeneknek, hanem vér a mi vértünkben!

A telepített községek most a fejlődés kezdőfokán állnak; az egyik kedvezőbb, a másik kedvezőtlenebb jel alatt kezdte életét. Az oroszán rész a nehéz telepítési munkákon azoknak jutott, kik lehetővé tették a telepítést, de az elismerés azoké lesz, kik lehetővé teszik majd a telepesek becsületes megélhetését.

Hogy a társadalom eddig mindig szívesen és gyakrabban segélyezte a telepítési ügyet, ezzel azt közölte, hogy ezen ügynek hamarabb vegye hasznát, hogy az elvetett magnak minél előbb láthassa gyümölcsét. Mert ha valakin ma és holnap segítők, bizonyára azon reményben teszem, hogy holnapután talán már nem jön hozzáam segélyért. „Székely-Keve“ szép helyen fekszik határa is szép mikor szép, csak az akár, hogy

a Duna fölülről lesi szép határát. Jobb, szebb és több búza sehol sem termett mint a volt gyurgyevei most székely-kevei határban. Talaly a Duna tönkre tette „Székely-Keve“ gyönyörű vetéseit, koldussá tette ezzel a lakosság legnagyobb részét. Egy nagy tábla legjobb minőségű földet az ár homokkal borított el, úgy hogy a föld most termő erejéből sokat veszített. Furcsa hogy míg a Nilus áföldeket trágyazza addig a szöke Duna azokat elrontja. Talán más visszabályozási rendszer van ott? — Említém, hogy „Székely-Keve“ e szerencsétlenség 1888-ban érte. De hol az a jós, ki azt mondhata, hogy 1889, 1890-ben stb. a Duna piszkos árja ezt a határt újra el nem pusztíthatja? Székely-Keveinek a talaly nem volt aratása. Nagygyurgyfalva lakosai ugyanakkor Homolizra és Hertelendyfalvára huzokodtak, és ha az intéző körök szaktertellemmel és kellő eréllyel nem hárítják el a fenyegető nagy veszélyt, úgy Nagygyurgyfalva sohasem változathatna át nevét: Sándor egyházra. Hertelendyfalva községe e tekintetben biztosabb, noha rétfjére olykor — olykor szintén átszivárogo a Duna vize, de még mindig marad a községnek az erdei földből, és ott van Pancsova városa. Az új községek lakosai most a megpróbáltatások idejét élik. A talalyi aratás pusztításából az emberek meg tanulhatták, hogy a Duna nem alkalmazkodik a határtalajdonosaihoz, s hogy nem minden darab föld alkalmas a gabona vetésre.

A székelykeveik jó termőerővel bíró földet kaptak, de mi haszna ha: sarójuk — kaszájuk megrozsdásodik és hálókka! vonulnak ki ezen jó termőerővel bíró földre. A magaslatocon lévő földeket pedig első évben búzával, — másodikban búzával, — harmadikban búzával vetik be. Könynyen érthető, hogy ilyen gazdálkodással a föld termő erejét csakhamar kizsedik, úgy hogy későbbben a 10—12 hold földből nem fognak meg élni. A hegyes vidék lakosai 4—6 hold föld terméséből nagy családok képesek fenn tartani, de ott szaktertellemmel, szorgalommal üzik a földmivelést; ott a tárgya pénz; minden darab földre hanem is gypsz — de más tárgya van hintve. Végre, nem is minden ember él földmivelésből. Nézzük csak a túrocz-árvamegyei tótokat, de különösen az erdélyi székelyeket, kik fa faragványokkal, fa játékszerekkel deszkával az egész országot bebarangolják; vagy nézzük a tutajotjótótokat, kik a Tatra, meg a Hargita sudar fenyveseit akár Oláhországba is elszállítják.

Telepesein ezel nem foglalkozhatnak, de foglalkozzanak mással, p. o. füz (fa) veszőtenyészttel! A rövi földek igen alkalmasak ezen tenyészttre, különösen a mélyebben fekvő földek.

Ezen iparág terjedésére, általánossá té-

Eine Sache nur bitte ich Sie ja nicht zu vergessen. Wenn es Ihnen gelingen sollte meine Tochter dazu zu verlocken, dass sie ihre Pflicht gegen mich und meinen Neffen vergisst, dann werde ich auch ohne Bedenken sie enterben und nicht mehr als mein Kind anerkennen. Als sie hinterlistiger Weise den Plan fassten eines reichen Mannes Erbin zu werden, haben Sie wohl nicht daran gedacht bloss eine Frau zu gewinnen, die Ihnen in Ihren Verhältnissen nur zur Last sein kann.

Des jungen Mannes Gesicht wird todtentblass, aber er antwortete kein Wort darauf. Mit leisem schmerzlichen Schluchzen, das anfänglich ihre Worte undeutlich machte, fragte ihn Klara, ob das wahr sei?

O dass Sie nur arm und frei wären, antwortete er; in meinem Egoismus sage ich diess, — wenn ich nur das Recht besässe, Ihnen meine Liebe zu beweisen, dann würden Sie mich so ganz begreifen, wie ich jetzt hoffen kann, dass es möglich wäre Sie davon zu überzeugen, wie wahr meine Liebe ist.

Dann, Allan sagte sie — und obschon ihre leise Stimme traurig klang, bei allem Ernst, mit dem Sie ihr Versprechen gab — dann will ich Ihre Frau sein. Mein Vater hat die Absicht mich an einen Andern zu verheiraten und kann mich also jedenfalls enterben. Ich aber, ich werde nie zu jener Heirat einwilligen — und wenn Sie mich an meinem Geburtstag so lieben wie heute, dann kommen Sie und holen Sie ihr Weib sich ab; ich werde bereit sein mit Ihnen zu gehn.

Ruhig reichten sie sich die Hände und Sir Victor sagte dann seiner Tochter:

Sie werden sich entscheiden, wie Sie

telére szerény nezetem szerint az iskolának hivatva. Ezen czélből az iskolának mondjuk 1/2 hold föld átengedő, melyet az ismétlősök tanítójuk felügyelete alatt, füzdugványokkal beültetnek és művelnek.

Mig a nemes füzdugványok vesszeit használhatjuk, addig az ismétlősök duva, közönséges füzvszökből kötnék kosarakat, kasokat s. t. b. Az elkészített munkák eleinte csak saját házi szükségletekre használndók, és ha a növendék (ismétlős) a kosárkötésben a kellő ügyességet elsajátította magának, akkor nemes füzvszökből készít munkájokat. Az ismétlősök otthon is kötnék kosarakat, és így a dologbíró otthonilök is megtanulják ezen mesterséget.

Vannak „székely-csángók, kik szép kosarakat, kasokat, kerítéseket tudnak készíteni, csak füzvszökről kellene gondoskodni. A téli idő igen alkalmas ezen munkára, miután a népek nálunk ezen időben más foglalkozása nem igen van. Idővel az iskola is veheti hasznát ezen iparágunk, de hasznát veheti különösen a község lakossága.

A Duna árja a kiültetett dugványokat nem pusztíthatja el — egy hold dugványokkal kiültetett és, mélyen fekvő föld, — többet fog hozni, mint más 3—4 hold, mely őszkor ugyan bevettett, de a melyből tavasszal a békák, és vízmadarak a munka — és mag kárba vesztését hirdetik. Messze vidékről, hoznak Pancsovára, Kubinba kosarakat — különösen kukoriczatoréskor, mert ezen vidéken igen sok kukoriczát termesztnek; annál inkább akadna vevő, a székelyek által készített kosaraknak is. Tessék megpróbálni!

Az említettek kivül, különös gond fordítandó a kertészetre, gyümölcsfatenyészésre és a női kézi munkákra. A községi falkolákat már eddig is a helyhatósági biztos úr és a községi előljárók nagy figyelemmel kísérik.

Még egyre kell a „székely-csángókat“ figyelmeztetni: A legtöbb „székely-csángó“ család 6—8 tagból áll. A felnőtt leányok és ifjak tétlenül ülnek otthon, és fogyasztják a szükken kimért kukoriczalisztet. Tessék csak a derék „torontál-vásárhelyi magyar leányokat és ifjakat megnézni: hány ilyen szolgál Pancsován mint szolgáló, szakácsnő, szolgáló, béres, kocsis. A „székely-csángó“ leányok és ifjak miért nem akarnak szolgálni? Vagy nem tapasztaltatják-e az otthon ülő, dologbíró felnöttek, hogy azok, kik szolgálnak, szebb ruhát vehetnek, jobb kinézésűek mint azok, kik nem szolgálnak? Vagy nem tudják-e, hogy egy derék, becsületes gyermek, minden hó végén, bóréből 2—4 forintot hoz szegény szülőinek?

A pancsovai németek, sajnos most már látják, hogy gyermekeik a „székely-csángó“ leányoktól nem tanulhatnak magyarul és erre

wünschen, das mag gelten; mein gefasster Entschluss wird sich aber niemals mehr ändern.

An dem Tage, an dem Sie mir nach reiflicher Überlegung mittheilen, dass Sie die Absicht haben Forsters Frau zu werden, soll Ihr Name aus meinem Testamente verschwinden. Meine Tochter darf nicht das Weib eines Mannes werden, der hier mit so feigem Verrath und Betrug gehandelt hat. Thor, der ich gewesen, ihn selbst hierher zu bringen! Wie thöricht handelte Victor als er ihn hergesand!

Foster hatte inzwischen bereits das Zimmer verlassen und Vater und Tochter blieben allein.

Papa, bat sie mit weit geöffneten und erschrockenen Augen, aimm dein Wort zurück! Kannst du mich denn für immer von dir fortschicken, weil ich ihn mehr liebe als Victor? Warum sollte ich nicht den heiraten, welchen ich liebe? Ich bliebe ja so bei dir Papa; und du selbst, du liebst ihn ja auch; du hast mir es ja selbst oft genug gesagt wie lieb er dir ist. Du kannst mich ja doch nicht verstossen, mich, dein einziges Kind. Nimm deine Worte zurück Vater, und kümmer dich nicht weiter! Mag Alles andere Victor zufallen, wenn mir nur deine Liebe erhalten bleibt.

Aber ihre Bitten fanden keine andere Antwort als die bebende, zornige Wiederholung des früheren Gelübdes und Klara sank mit verhülltem Antlitz zu Boden, als sie diese harten Worte wieder hörte.

(Fortsetzung folgt)

Durch eigene Kraft.

Novella aus dem Englischen, übersetzt von

E. Kreics.

(Fortsetzung.)

Lassen Sie mich an Miss Lubborn nur eine Frage richten und ich will Sie diesen Abend mit keinem Worte mehr erzürnen. Miss Klara, ich werde fortgehn, ohne Sie je wieder zu sehn und ich will nie mehr an Sie anders denken, als an Herrn Lahorns Gemahlin — wenn Sie mir selbst sagen, dass Sie es sein wollen. Nie, niemals! sagte sie, ein wenig von ihrem Vater zurückweichend bei diesen Worten. Ich kann niemals Victors Weib werden — seit ich Sie kenne.

Vater, blicke mich nicht so zornig an, wende dich nicht ab von mir. Warum könnten wir drei nicht glücklich sein, so wie wir es waren? Vater, erhöre meine einzige Bitte. Ich bin ja doch dein einziges Kind!

Mein einziges Kind, das ist wahr! wiederholte der Baron mit finsternem, strengem Ernst. Wie bitter ist es aber für einen Mann, wenn alle seine Pläne von seinem einzigen Kind durchkreuzt und vereitelt werden! Verlasse mich Klara, oder deine Lieblosigkeit und Undankbarkeit könnte mir Worte abzwängen, die du nie vergessen würdest.

Sie unterbrach ihn mit den Worten, dass Victor wohl wisse, wie sie nicht aus freiem Willen seine Verlobte geworden und dass sie hoffe, er werde sie ihres Wortes entbinden. Aber ohne auf sie zu hören wendet sich der Baron zu seinem Sekretär und entlässt ihn mit stolzem zügellosen Zorn, indem er auf die Thüre weist und langsam zu Allan Foster die letzten Worte spricht:

is számítottak. Messze vidékről, Haj-
Baczáról, Széchenfalváról jönnek a leányok
Pancsovára szolgálni, de a szomszéd magyar
közsegekből nem.

Ha a telepes közsegekben az említet-
teket tekintetbe veszik, hiszem, hogy jobb
jövő vár rájuk. Küzdeni a létért, sokat küz-
deni, de el nem csüggedni; a jót addig meg-
kísérteni, míg sikerül, és célunkat elérjük.
Elérjük azt is, hogy a „székely-csángó“
nem lesz kénytelen gyermekét még télen is
„mezitláb“ küldeni iskolába. Lesz szép magyar
ruhája és aildani fogja azokat, kik őt ide hozták.

Lenhardt Ferencz.

Helyi hírek. — Lokalneugkeiten.

Personalien. Sr. Hochgeboren der Ober-
gespann Alexander v. Nikolich reiste heute
aus unserer Stadt nach Versez zurück.

Ernannt. Zum Vizenotärn beim hiesigen
k. Gerichtshofe wurde der Rechtspraktikant
des Ujvidéker k. Bezirksgerichtes Johann
Szabó ernannt.

Übersetzt wurde vom hierortigen k.
Gerichtshofe nach Ujvidék der Vizenotär Jo-
hann Jójárt.

Erzpriester B. Zsvivovics. Am 31. Jän-
ner, wie wir schon in unserer Sonntagsnum-
mer benachrichtigten, feierte der Erzpr. B.
Zsvivovics sein 40-jähriges Priester-Jubiläum.
An demselben Tage begrüßten den verdienst-
vollen Geistlichen verschiedene Korporationen
mündlich. Wir sahen: 1.) Die Deputation der
Ortsgeistlichkeit, Redner: J. Athanazovics
Pfarrer, 2.) Die Deput. des Kirchen-Ausschus-
ses mit den 10 ältesten Mitglieder der General-
versammlung, Redner: Vice-Präses K. Jova-
novics, dieselbe Deput. übergab dem Jubilar
einen wunderschönen silbernen Kranz mit
der Inschrift: „dem verdienstvollen Präses
der Serb. Kirchen-Gemeinde Erzpriester Basili-
us Zsvivovics d. dankbare Kirchen-Gemeinde
31. Jänner 1889“, 3. Die Deput. des serb.
Kirchen-Gesangs-Vereins-Ausschusses, Red-
ner Präses V. Boborony, 4.) Gymnasial-Di-
rector Georg Tordai im Namen des Prof. Coll.
3 Studenten im Namen der Gymnasialjugend.
5.) Die Deput. des Lehrkörpers der hies. serb.
hoh. Mädchenschule, Redner Direct. S. Dan-
janovics, 6.) Die ehrwürdige Minoriten-Geist-
lichkeit, Redner-Präsident A. Jakobovics, 7.)
Die Deput. der evang. Kirch. Gemeinde A.
C. Redner hochehr. Pfarrer Schwalm, 8.) Die
Deput. der Israelit. Cultus-Gemeinde, Redner
Professor J. Szirtes, 9.) Die Deput. der Thea-
ter-Gesellschaft: Redner Director D. Ruzsics,
10.) Die Deput. des Lehrkörpers der hies.
serb. Communalschulen, Redner A. Dankuz,
Lehrer, 11.) Die Gemeinde Deputation aus
Czrepaja, Redner Pfarrer B. Novakovics, 12.)
Die Gemeinde Deputation aus Kubin, Red-
ner A. Despinics, 13.) Die Gemeinde Deput.
aus Borsca, Redner Pfarrer V. Martinovics,
14.) Der ehrw. Kloster Vorstand von Vojlovicz
Jos. Jergovics, 15.) Die Deput. der röm. kath.
Kirchen Gemeinde Redner: Ant. Christian
Advocat. Auch viele persönliche Freunde,
wir sahen wie die Herr: Gerichtspräsident A.
Herglotz, Dusan Nadasky Gerichtsrath, Ober-
notär Adolf v. Mattanovics, Vice-Notär und
honorar Magistrath Dusan Lukics, J. Wei-
fert, Apoth. Graf senior, Dr. Lakics, Dr.
Dankucz, und viele andere. Der Jubilar be-
kam 94 Telegramme und 40 Briefgratulationen.
Wir wünschen dem verdienstvollen Geistli-
chen ein herzliches ad multos annos.

Trauer Gottesdienst. Révész Bálint der
Hochwürdigste Bischof in Debreczen hat mit-
telst Hirtenbrief unbefohlen, dass die Trauer-
feier für weiland Se. k. k. Hoheit den Kron-
prinzen Rudolf in allen evang. reformirten
Kirchen am 26. Feber abgehalten werde.

Aus dem Tarsaskör. Sonntag 6 Uhr
Nachmittags hält der Tarsaskör seine der
Trauer wegen verschobene Ausschusssitzung
wozu der Ausschuss hiermit eingeladen wird.

Vom Rothen Kreutze. Die Centrale des
Rothen-Kreutz-Vereines in Budapest hat die
Rechnungen und Akten der hiesigen Filiale
geprüft, für recht befunden und drückt nun
der Leitung in einem längeren Schreiben sei-
nen schönsten Dank aus; desgleichen all je-
nen Freunden und Beförderern des Vereines
— insbesondere denen, die sich im verflo-
ssenen Jahre bei der Überschwemmung be-
sonders hilfreich erwiesen haben.

Liedertafel. Das Programm der Liedertafel
des „evangelischen Kirchengesangvereines
A. C.“ welche am 28. Feber im „Rothen

Hause“ stattfindet lautet: 1. „Sängermarsch“,
Männerchor v. R. Musiol. 2. „Gondelfahrt“,
dreist. Mädchenchor v. H. Proch. 3. „Magyar
népdalok“, férfikarra alkalmazta Rándl Fe-
rencz. 4. „Abschied der Schwalben“, zwei-
stimmiger Mädchenchor v. Fr. Kücken. 5.
„Treue Liebe“, Männerchor v. Girschner. 6.
„Heizelmännchen“, gemischter Chor mit
Orchesterbegleitung v. Nendvich. Hierauf
Tanz. Wir hoffen, dass das abwechslungsreiche
Programm seine Wirkung thun und der Ver-
ein, im Besuche der Liedertafel, theilweise
eine Belohnung für sein Streben finden werde.

Bankwesen. Die Pancsovaer Volksbank
hält am 3 März 1. J. 3 Uhr Nachmittags im gr.
Saale des Rathhauses ihre diesjährige General-
versammlung ab. Wir bringen die Bilanz in un-
serer nächsten Nummer und wollen hier nur
so viel bemerkt haben, dass der Gang der
Geschäfte dieser, seit vielen Jahren blühenden
Bank im Jahre 1888 noch günstiger waren als
im Jahre 1887. Der Reingewinn beziffert sich
auf 20,788. G. 75 Kr. wovon den Aktionären
eine Dividende von 14000 Gulden zu Gute
kommt. Wir werden auf dieses Insütat noch
zurückkommen.

Gewerbliches. Die hiesige Gewerkekör-
poration hat angesetzt gegen die mit 742
Gulden 50 Kr. in Rückstand stehenden Mit-
glieder das Executionsverfahren einzuleiten.

Bücherspende. Dr. Alföldi I. hat der
Bibliothek des Tarsaskör eine Kollektion von
26 Werken, zumeist von den ausgezeichnetes-
ten deutschen, ung. und französischen Schrift-
stellern gespendet. Die Katalogisirung der
Bibliothek schreitet rüstig fort.

Todesfall. Den Advokaten Dr. Adolf
Weil hat ein herber Schlag betroffen. Freitag
Nachmittags wurde seine Gattin nach längerem
Leiden unter allgemeiner Theilnahme zur
ewigen Ruhe geleitet. Die Theilnahme möge
das Thränenkrüglein des gebeugten Vaters
und des unschuldigen Kindes nicht überfließen
lassen, damit der selige Schlaf der jungen
Mutter nicht gestört werde.

Berichtigung. In dem Gedichte „Kron-
prinz Rudolf todt“, welches wir in der vori-
gen Nummer veröffentlichten blieben einige
sinnstörende Druckfehler stehen, die wir hier-
mit zum besseren Verständniss korrigiren: 2
Strofe 4. Zeile statt „Zu“ lies „In“, 4. Stro-
fe statt „der Fragen“ — lies „den Fragen“,
5. Strofe 3. Zeile statt „angethan“ — lies
„zugehan“.

Feuerwehrball der am Donnerstag Abend
in der Weifertischen Bräuhauslokation ab-
gehaltene Feuerwehrball ist in jeder Hinsicht
vollkommen gelungen und wurde bis zum
Morgen wacker getanz.

Generalversammlung. Aus der unter dem
Vorsitz Sr. Hochgeboren des Obergespanns
abgehaltenen freitägigen Generalversammlung
des hiesigen Municipal-Ausschusses theilen
wir Folgendes mit. Bezüglich Punkt III des
Programmes wurde die Kreirung einer Diur-
nistenstelle beschlossen, die der Expeditur
und Evidenzhaltung zugetheilt wird. Ad Punkt
IV wurde der Plan des zu erbauenden Ar-
menhauses wie das Statut bezüglich des Ar-
menwesens genehmigt. Ad Punkt V Die Feuer-
wehrrordnungs-Vorschriften wurden übersetzt
und 30 Tage hindurch zur Einsichtnahme im
Magistrate aufgelegt Ad Punkt VII. Der Veri-
fikations-Ausschuss erstattete seinen Bericht
bezüglich der Wahl der beiden neuen Muni-
cipal-Ausschusmitglieder Nádasky Dusan und
Dr. Grigorievics Nikolaus. Ad Punkt VIII wurde
Dr. Radda Ignaz für das Jahr 1889 mit
den Agenden des städtischen Rechtsanwält-
Substituten betraut. Ad Punkt II. Dr. Lakics
M. und Dr. Ruttner Sándor Oberstadthaupt-
mann wurden in das städtische Sanitätskomit-
tee zu Mitgliedern gewählt. Bezüglich Punkt
XII wurde beschlossen, dass für die Dauer
der Kokons-Einlösung ein Vertrauensmann mit
wöchentlich 10 fl. bestellt werde. Ad Punkt
XIII. Betreffs der Regale-Entschädigung wur-
de die Beschlussfassung in Suspensio gelassen
und beschlossen unter der Leitung des Bür-
germeisters ein Komitö zu entsenden, welches
diessbezüglich die nöthigen Informationen bei
den betreffenden Ministerien und bei andern
Behörden einzuholen hat. Mitglieder dieses
Komitöes wurden: Der städtische Recht-anwält
J. Zsitkovsky, N. Pavlovics und Anton Chris-
tian. Ad Punkt XIV. Das Präliminare über
die Strassenbauten pro 1889 wurde angenom-
men. Ad Punkt XVII wurde die Bilanz des
städtisch. Waisenstuhles zur Überprüfung
der Finanzkommission übergeben. Ad Punkt
XXI. Die Platzfütterung wurde laut Statut

geregelt und das Statut behufs der Genehmi-
gung dem Ministerium unterbreitet. Ad XXIII.
Mit Berücksichtigung der Billigkeit wurde dem
Obernotär Adol f Mattanovich für seine als Bür-
germeister Stellvertreter geleisteten Dienste
eine Remuneration von 200 fl. einstimmig
vortirt. A Punkt XXIV. Der Wittve des
Lehrers Nikola Matejas wurde eine jährliche
Pension von 100 fl. genehmigt.

Was-erstand 11 Februar stehl 1-59 cm.
12 Feb. stehl 1-59 cm. 13 F. nimmt ab 1-56
cm. 14. F. nimmt ab 1-37 cm. 15 Feb. 1-24
cm. 16 Feb. nimmt ab 1-15. cm.

Vegyes hírek. — Mannigfaltiges.

Joachim, a híres hegedű művész 8 napok-
ban tartotta búcsú hangversenyét a Redoute ter-
men, mely ez alkalommal szótvalya megtelt **Vizsolyi
Gusztáv**, e kiváló veterán államférfi temetése
nagy részvét mellett ment végbe Budapestén. A **ke-
reskedelmi miniszter** rendeletet adott ki,
mely a kéroző állatok behozatálát Oroszországból
megtilta, az ott uralkodó marhavész következtében. —
A Bécsi hivatalos lap közli, hogy Stefania
főhercegnasszony czime ezentül özvegy trónörökös-
né lesz. — **A bayreuthi Wagner-előadá-
sok** az idén július 21-én kezdődnek és augusztus

8-án végződnek. Összesen 8 előadás lesz, m. p. ki-
leny az én „Parsifal“, négyeszen „Tristan és Isolde“,
ötször pedig a „Mesterdalnokok“ fognak színr kerülni.
— **Szófiában** kellemes feltűnést okozott, hogy
Klementina hercegnasszony odaérkezésekor a papás-
is titentesi szivélyességgel fogadta és üdvözölte a feje-
delem társját. — **Geitelen**, a császári napló
affaire-jéből ismert német titkos tanácsos, eskaladjával
együtt Svájcba utazott, hol ezentül állandóan telep-
szik le. — **Nagyárvíz** pusztit Hollandiában s
több város, köztük Rotterdam is, víz alatt áll. **A
római socialisták** — újabb zavargást kísér-
letek meg, de a hatóság meghiúsította, eddig már vagy
hatszáz embert fogtak el. — **Egy orosz fél-
hivatalos lap** azt írja, hogy Abdurrahman afg-
gan emir mintegy 30.000 főnyi sereggel a hatóság
ellen nyomult és orosz területre készült betörni

Szederfag vetés.

Felkérjük ezennel mindazon községeket, vala-
mint mindazon magán háztartásokat, kik még az idei
tavaszi folyamán szederfagot vetni oktatnak, szive-
kedjenek a szederfagvetést követően a szegzárdi orszá-
gos selymentenyésztési felügyelőséghez fordulni, ki is a
kivánt magot a legnagyobb készséggel fogja teljesen
nyegen megküldeni.

Meg jegyeztetik, hogy egy liter szederfag vet-
éshez mintegy 100 négyzetögl meternyi kerti föld
igényeltetik s ez e mint az idő engedti 80 centimeter
mélyen azonnal megfogatandó.

Tekintettel arra, hogy a selymentenyésztés az
országban a legutóbbi nyolcz év alatt, oly ürgedetes
lendületet nyert, miszerint Baranya, Bács-Bodrog, Krassó
Szörény, Temes, Tolna és Torontál vármegyében a gu-
bó termés 2507 kilóról mult évben 703,488 kilóra
emelkedett, és sikerült ez által a selymentenyészté-
ssel foglalkozóknak kik népnök legszegényebb osz-
tályához tartoznak ép az aratás ideje előtt, tehát oly
időben a midőn a keresetre leginkább rák szorulnak
981,267 forintnyi keresetet nyújtani; egész bizalommal
vélik fordultatni a Községekhez azon meleg kérelem-
mel, miszerint minél számszerűsben karolják fel a se-
lymentenyésztést az által, hogy a szederfagföldmánt
mentől nagyobb mérvben gyarapítsák, minüt az ipar
meghosszabbításának egyedüli és fő kellékét a sze-
derfa képezi.

Az országos magyar király
selymentenyésztési felügyelőség Szegzárdon.

Irodalom. — Literatur.

A szesz denaturálása és az adó-
mentes szeszhasználat szabályai. A szesz-adótorvény
nemcsak a károsalmak tesz nevezetes szolgáltatokat,
hanom a társadalmi érdekek előmozdítására is irányul,
nevezetesen a bizonyos esetekben megállapított adó-
mentesség által, — azonban az ugynevezett: denatu-
ráltas feltétele alatt, mely azon műveletet jelenti, mely
által a szesz az emberi élvezetre alkalmatlanná, hasz-
nálatatlanná tétetik s átalakítottatik.

Az új adórendszerrel a közgazdasági érdekekre
jótékony hatást vártatunk, mert a szesztermelés és
gyárak emelésére vezetend, midőn e túlt rnelési ver-
senyt korlátozni fogja.

Hogy a törvény, illetve szabály alapos ismerete
pénzügyi hivatalnokok szeszbizélek, gyárosok, iparosok,
orvosok, gyógyszerészek, vegyészek, stb. számára tel-
jesen nélkülözhetlen, azt talán feleslegesi mondanunk.
A „Tanulók olvasó tára“ Elischer
József tankör. főigazgató. Dr. Jancsó és Dr. Boross
tanárok szerkesztésében minden füzettel értékesebb
vállaltatá válik. Már a multkor is örömmel constaltuk
az olvasmányok helyes megválasztását, ugy most is
csak elismerésünket nyilvánlthatjuk. A most meg je-
lent 8. 9-ik füzét tartalma: Kazinczy Ferencz, Pálvany
emlékezete és Kisfaludy Károly Irénje. Egy-egy füzét
ára 20 kr. A házigypttő vállalat használatosága és
az irodalmi tanításban való alkalmaztatás czelszerűsége
leginkább azzal van bizonyítva, hogy az országos köz-
oktatási tanács jelentése alapján, a m. kir. vallás- és
közoktatásiügyi miniszterium a hozzája eddig benyújtott
füzeteiket 45608.1888. sz. rendeletével ajánlotta. Meg-
jelentek és kaphatók Lampel Róbert (Wodianer F. és fia)
és kir. udv. könyvkereskedésében Budapestén, An-
drásy ut 21. sz. a.

Az „Eredeti Magyar Daltár“ III-ik év-
folyamának I-ső füzete Hoós János szerkesz-
tése és kiadásában önekre és zongorára meg-

Pancsovai népbank.

HIRDETMÉNY.

A pancsovai népbank

szavazatképes részvényesei

ezennel udvariasan meghívotnak a márcz. 3-án d. u. 3 órakor a tekintetes tanács nagytermében megtartandó

XX. rendes közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés és az 1888. évi zárószámadosok előirányzata.
2. A felügyelőtanács jelentése.
3. Tanácskozás a tiszta jövedelemnek az igazgatóság ajánlotta alkalmazása ügyében, továbbá megállapítása az igazgatóságot és a kezelő- és felügyelő tanácsot illető jutaléknak.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-tanács felhatalmazványának kiosztása.
5. Az egyik igazgató pótválasztásának az alapszabályok 72 §-a értelmében való megerősítése és a kezelő-tanács kiegészítő-választása.
6. Határozat az alapszabályok megváltoztatása ügyében.
7. 4 részvényes választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése céljából.

Pancsován, 1889. február 17-én.

A pancsovai népbank igazgatósága.

Jegyzet. 58 §. A közgyűlés tagjai mindazon részvényesek, kik vagyonuk azabad kezelésében törvényileg megakadályozva nincsenek, az 59 §. értelmében szavazatképesek és mint ilyenek 3 hóval a gyűlés megtartása előtt a társaság részvényeskönyvébe be vannak vezetve.

3 részvénybirtoka jogosít 1 szavazatra.

15 a szavazatnál többet azonban egy részvényes sem érvényesíthet sem a saját nevében, sem mások képviseletében.

59 §. Minden szavazatképes részvényes képviselheti magát egy felhatalmazotta által, a kinek azonban részvényesnek kell lennie.

Kivételt képeznek a kiskorúak, a kik gyámjuk, a nők, a kik férjük és a kereskedő-társulatok, a kik meghatalmazottuk által képviselhetetik magukat.

Azon részvényes Urak, a kik ezen közgyűlésen részt venni ohajtanak, kötelesek részvényeiket 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt, tehát legkésőbb február 28-án a bankpénztárnál elfogadási igazolvány mellett benyújtani.

684-1-3

KUND MACHUNG.

DIE

Erste Temesvárer Sparcassa

gewährt amortisirbare

HYPOTHEKAR-DARLEHEN

(in Pfandbriefen)

- a) auf unbewegliche **Güter** und **kleineren Grundbesitz**,
- b) auf fertige, dauernd zintragende **Wohngebäude**.

Die finanziellen Bedingungen sind in folgender Weise festgesetzt:

Das Darlehen in	Verzinsung	Amortisation	Zusammen	Das Darlehen tilgt sich in
5 ⁰ / ₁₀ -igen Pfandbriefen	5 ³ / ₄ 0	3 ⁰ / ₄ 0	6 ¹ / ₂ 0	38 ¹ / ₂ Jahren
4 ¹ / ₂ 0-igen Pfandbriefen	5 ¹ / ₄ 0	3 ⁰ / ₄ 0	6 ⁰ / ₀	40 ¹ / ₂

Die den Darlehensnehmern als Darlehens-Valuta zuzuzählenden Pfandbriefe werden zu dem von Fall zu Fall festzusetzenden Course von der Sparcassa selbst für eigene Rechnung käuflich übernommen und deren **Netto-Erlöss** den Darlehens-Contrahten in baarem Gelde verabfolgt.

Geringere Darlehen als fl. 500.— werden nicht bewilligt.

Die Annuitäten sind in halbjährigen Raten im Vorhinein an unserer Cassa in Baarem zu bezahlen es kann überdies die Zahlung auch im Postwege, unter genauer Bezeichnung der Adresse des Schuldners; bewirkt werden.

Die ausführlichen Bestimmungen für das Pfandbrief-Darlehens-Geschäft können in unserem Bureau von Jedermann unentgeltlich in Empfang genommen und auf Verlangen auch im Correspondenzwege zugemittelt werden, wie denn auch jedwede auf die Erlangung von Pfandbrief-Darlehen bezughabenden Auskünfte durch die gefertigte Direction bereitwilligst ertheilt werden.

675-6-2

Die Direction der Ersten Temesvárer Sparkassa.

Blumen und Samen

für Carneval & Frühling 1889. Das neueste u. schönste in

Ball-, Braut- & Kranzjungfer-Bouquets etc.

in modernster Ausführung aus frischen **Camellen, Rosen, Maiblumen, Veilchen, Hyacinthen, Flieder, Nelken, Cyclamen** etc. nur aus eigenen Culturen, 4, 5, 6, 7-8 fl., schön gebunden in gewöhnlicher Manchette; zu 8, 1, 2, 15, 20, 25 fl. und höher in hochfeiner Seiden, Atlas und Spitzen Manchette.

Brust-, Kopf- u. Roben-Bouquets à 50, 80 kr., 1, 1½, 2, 3-4 fl.

BLUMEN-, KUNST- & PHANTASIESTÜCKE von 10 bis 100 fl. auch höher

Fest- und Trauerkränze

in jeder Größe, hochlegant ausgestattet, 4, 5, 6, 8, 10, 15, 20, 25 fl. und höher. — Hierzu **Trauerschleifen und Aufschriften** in echt Golddruck etc., auf besten feinen Bändern zu 5, 6, 8, 10, 15, 18 fl. je nach den Bändern.

GROSSTES BLUMEN-GESCHÄFT UNGARNS.

Telegraphische Aufträge gehen prompt ab. Garantie für richtige Ankunft und Frische der Blumen nach jedem Orte des In- und Auslandes.

SAMEN IN HOCHPRIMA QUALITÄT.

nur Erfurter, Wiener, Pariser Spezialitäten. Alle garantiert echt u. keimfähig.

Alle Sorten Blumenzwiebeln u. Knollen. Grosse Culturen: Palmen, Salonpflanzen, Florblumen und Gartengewächse.

In **ROSEN** hohe und niedere. (Spezialkultur des Etablissements).

Das Neueste und Edelste aller bekannten Elitsorten zu Tausenden abgebar. **Erdbeeren, Brombeeren, Riesen-Spargelwurzeln** etc. in besten Tafelsorten.

Sämmtliche Artikel für Gartenbau!

Freise fest und solid. Versandt nach jeder Gegend en gros & en detail.

WIEDERVERKAUFERN RABATT.

Mein reich mit Illustrationen ausgestattetes **Haupt-Verzeichniss pro 1889** wird Interessenten auf Verlangen franco u. gratis zugesendet.

WILHEM MÜHLE,

Gartenbau-Etablissement, Samen-, Pflanzen- u. Blumenhandlung

689-3-2

TEMESVÁR.

Innere Stadt im eigenen Hause.

TELEGRAMM-ADRESSE: „Blumenmühle Temesvár“.

MINDEN DOHÁNYTŐSÉGEN

A LEGJOBB
Szivarka Papir
A VALÓDI
LE HOUBLON
Franczia Gyártmány
CAWLEY & HENRY cégtől
PARISBAN
UTÁNZÁSTÓL MINDENKI ÓVATIK!

Főraktár az Osztrák-Magyar Áronachában: U. 70 KANIZZ & Co., 1. sz. m. m. m. 1. 3. WIEN

Felhívás.
Hivatások, kereskedők és kiki bérmentés bejelentéséhez szükséges a legújabb, legelőszőbb és legteljesebb hivatali tájékoztató, mely a Magyar Királyság, Magyarországon és a Magyarországon kívüli Magyarországon élők számára közzétett. **Steiner Ottó**, Bécsben, 33. sz. a. Főudvarhelyi utca 33. sz. a.

ALAPITTATOTT 1874.

MAUTHNER ÖDÖN
magkereskedése

József főherczeg Ö. cs. és k. fensége udvari szállítója
Budapest, koronaherczeg-utca 18. sz.

A n. e. kertészközönség figyelmébe ajánlja mindennemű

here-, fű-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág- és erdei magvakkal
dusan ellátott raktárát.

A cég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.

A cég főárjegyzéke, mely 164 oldalra terjed és a magárjegyzékek közt a legnagyobb és legrészletesebb, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg. 671-16-2

Február 1-től május 1-ig az üzleti helyiségek reggelt 7 órától éjfélt után 2 óráig nyitvák és így minden rendelés még beérkezte napján vétetik elintézés alá.

297. szám
tikvi 1889.

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közlirre tétetik, hogy Zsitkovszky József pancsovai lakos végrehajtónak Kulen Nikola homolicezi lakos végrehajtást szenvedett elleni 8 forint 50 kr. tőke, 33 forint 75 kr. perbeli 7 frt. 40 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülő költségeknek kielégítése végett 1889 évi mártius hó 1 napjának délelőtt 9 órakor Homolicez község házánál az ezen kir. törvényszék területén fekvő Homolicez községe 548. számú telekkönyvben foglalt következő ingatlanok u. m.

1., hrsz. nélküli 400 □-öl kertre 97 frt. becsérték.

2., 5 hrsz. a 800 □-öl szőlőre 128 frt.

3., a 448. összeírási szám alatti ház és 800 □-öl házhelyre 112 frt. becsértékben összesen 332 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett a végrehajtási árverés elrendeltetik, mely alkalommal a most körülírt ingatlanok külön-külön elfognak árvereztetni, akkoron magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban bantpénzzül letenni.

Kelt Pancsován a kir. törvényszék telekkönyvi osztályától 1889. évi január hó 25-én.

Popovics

676 1-^w kir. törvényszéki bíró.

95 szám

1889. kir. végrehajtói

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102, 103, 105, 111 és §-a értelmében ezennel közlirre teszi, hogy a pancsovai kir. járásbíróóság 6885-1888 polg. számú végzése által Dr. Leményi Pompil pancsovai lakos javára Papper Sylvius és Minka pancsovai lakosok ellen 200 frt. tőke, ennek 1888 évi november hó 1 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 25 frt. perköltetés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 301 frt. 62 kr-ra becsült bútortozat, ruha, ág, asztal és fehérnemű, varrógép, servicek és kofferből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbíróóság 29-1889 polgari kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen vagy is Pancsován végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére 1889-ik évi február hó 22-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a menyiben részükre foglalás korábban eszközlötetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldötnek vagy írásban beadni a vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Pancsován 1889-ik évi február hó 13 napján.

Rácz Árpád

kir. bírósági végrehajtó Pancsován.
Lizitation von Mobilien des Sylvius und Minka Popper am 22. Feber 1. J. Nachmittag 2 Uhr in der Wohnung der Exequirten zu Pancsova.

P SERHOFER J.-féle

gyógyszertár Bécsben.

I. Singerstrasse 15. szám, „zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok, ezelőtt **egyetemes labdacok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben a labdacok csodás hatásukat észszerűen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmazott, ezen labdacok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 doboz ára 15 darab pillával 21 kr. 1 tekeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr. Bérmentelen utánvétellel való küldés mellett 1 frt. 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett ára bérmentes megküldéssel: 1 tekeres labdac 1 frt 25 kr. 2 tekeres 2 frt 30 kr. 3 tekeres 3 frt 35 kr. 4 tekeres 4 frt 40 kr. 5 tekeres 5 frt 20 kr. 10 tekeres 9 frt 30 kr. Egy tekeresnél kevesebbet nem lehet küldeni.

Falódinak csak azon labdacok tekintendők, melyek utalványa Pserhofer J. névalírásával van ellátva, s melyek a dobozok tetején ugyanazon névalírást viselik veres nyomásban.

Számtalan levél érkezett, melyek írói hálat mondanak a labdacokért, melyeknek a legkülönböztetebbet és legsúlyosabb betegségekben egészségük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja azokat.

A számtalan köszönőiratok közül idemellekelve közlünk néhányat:

Schlierbach, 1888. febr. 17.

Tekintetes ur! Alóltrott tisztelettel kérem az ön valóban „rendkívül hasznos és kitűnő vértisztító-labdacsából” ismét két tekereset megküldeni. Mély tisztelettel.

NEUREITER IGN., gyakorló orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur! Valóban az isten szent akarata volt, hogy az ön labdacai kezeimhez jutottak, s jelenleg megírom önnek azok eredményét: gyermekgyógyban meghültem úgy annyira, hogy dolgomat már nem voltam képes végezni s ezóta már bizonyára rég meghaltam volna, ha az ön csodálatra méltó labdacai meg nem mentenek. Az isten áldja meg önt észszerűen érte. Hiszen, hogy az ön labdacai tökéletesen ki fognak gyógyítani mint a hogy másokat is meggyógyítottak.

KNIFIC TEREZIA.

Mitterzinsdorf, 1886. január 10.

Kirschdorf mellett, Felső Ausztria.
Tekintetes ur! Szíveskedjék kérem részemre az ön kitűnő vértisztító-labdacsáiból posta útján egy dobozzal megküldeni. Nem mulasztatom el, hogy ezen kitűnő labdacok értékét illetőleg legmeglebbe elismerésemet ki ne fejezem, s mindennél, a hol csak alkalmam fog nyílni a legmelegebben fogom azt a szenvedőknek ajánlani. Jelen köszönet nyilatkozatomat illetőleg pedig felhatalmazom önt annak nyilatkoztatására. Mély tisztelettel.

KASTNER TERÉZIA.

Fagy-balszam, Pserhofer J.-tól évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-ndv, a hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer minden köszvényes és csúszos haj ellen a tagszagatás, csipőbaj, fülzsagatás stb. ellen. Ára 1-20 kr.

Por lábizzadás ellen, Egy doboz 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.

Golyva-balszam, legmegbízhatóbb szélkóros nyak ellen. 1 üvegecs 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Egyetemes tisztító só, BULRICH A. W.-tól. Kitűnő házi szer megzavart emésztés minden következményei u. m. fejfájás, szédülés, gyomor-görög, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 frt.

Az itt elősorolt készítményeken kívül, valamennyi az osztrák és magyar lapokban hirdettet bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik, s minden esetleg raktáron nem levő cikk kívánatra pontosan s legutányosabban beszerezettik.

Postai küldemények az összeg beküldése nagyobb megrendeléseknél utánvétellel mellett és a leggyorsabban eszközöztetnek. — A pénz előleges beküldése mellett (legzélszerűben postautalvány mellett) a viteldij sokkal kevesebbet kerül, mint az 617-12-10 utánvétellel való küldésnél.

Bécsjehely, 1887. deczemb. 9.

Tekintetes ur! Legtörtőbb köszönetemet fejezem ki önnek 60 éves nagyúrnám nevében. Öt évig szenvedtet idült gyomorhurut s vizkórbam. Az élet már csak kin volt rá néve s valóban egészen le is mondott az életéről. — Véletlenül valahogy az ön kitűnő vértisztító-labdacsáiból egy dobozzal jutottak kezeimhez s annak huzamosabb ideig való használata után teljesen felgyógyultam.

Mély tisztelettel WEINZETTEL JOZEFA.

Gotschdorf, 1886. október 8.

Kohlbach mellett, Osztrák-Szilézia.
Tekintetes ur! Tisztelettel felkérem önt, szíveskednék az ön egyetemes vértisztító-labdacsáiból egy 6 dobozból álló tekereset megküldeni. Egvedül csak az ön csodálatos labdacainak köszönhetem, hogy gyomorajomtól, mely öt éven át gyötört, megszabbdultam. — Nem is fog nálam ezen labdacok sohasé hiányozni, s tekintetes-ségednek pedig ezennel a legmelegebb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel ZWICKL ANNA.

Rohrbach, 1886. febr. 28.

Tekintetes ur! Mult öt november havában egy tekeres labdacost rendeltem meg önnél. Ugy én, mint nóm ennek a legjobb sikerét tapasztaltam mindketten hiányos székelés és heves térfájásban szenvedtünk elannyira, hogy már a kétségbeeséshez voltunk közel, dacára, hogy még csak alig 46 évesek vagyunk. S ime! Az ön labdacai csodákat műveltek s minket bajainktól megszabadítottak. — Mély tisztelettel LISZT ANTAL.

Angol csoda-balszam, 1 üveggel 12 kr., 12 üveggel 1 frt 20 kr.

Fiaker por, hurut, rekedtség, köhögés sat. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.

Tannochinin-haj-kenőcs, Pserhofer J.-tól a legjobb hajnövesztő szer 1 szelence ára 2 frt

Egyetemes tapasz, Steude l tanártól, vágott és szurt sebek mindennemű mérges kelevények és a lábak régi időszakonkint kifakadó kelesei, a körümréteg és a sebes és gyladáros emlíek és hasonló bajok ellen jónak bizonyult. Egy tégely ára 50 kr., bérmentes küldéssel 75 kr.

Élet-esszencia, (prágai cseppek) megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer. Egy üvegecs 22 kr.

Szem esszencia, Dr. ROMERSHAUSEN-től a látás élesítése s ápolására eredeti palackokban 2 frt 50 kr., és 1 frt 50 kr.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett 800 frt. évi fizetés, 100 frt. lakkbér és 3 ül kemény tűzfifa-illetmény élvezetével egybekötött Czrepajai községi orvosi állás betöltése czéljából ezennel pályázat nyitattik.

A megválasztandó községi orvos a tanköteles gyermekeket, a községi szolgáló személyzetet és szegényeket díjmentesen tartozik gyógykezelti. Mások által 20 kr. nappali és 40 kr. éjjeli látogatási díj fizetendő.

Felhívtnak mindazok a kik ezen állást elnyerni ohajjtják, hogy az orvos tudori oklevéllel és az eddigi szolgáltaikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket az antalfalvi főszolgabíró hivatalhoz folyó évi március hó 15-ég küldjék be.

A választás folyó évi március hó 16-án fog Czrepaja község házánál megejtetni.

Kelt Antalfalván 1889 évi január hó 31-én.

Hegedüs

főszolgabíró.

673-2-3

Konkurs-Ausschreibung zur Besetzung der Gemeinde-Arztstelle in Czrepaja bis zum 15. März l. J.

1674 szám

árva sz. 888.

Hirdetmény.

Pancsova város összesített gyámpénztárából 100 frttól 5000 frtig terjedő kölcsönök 8% kamat és 5% tőke törlesztés mellett e városban fekvő ingatlanságokra, azok értékének egyharmaderejéig kiadandók.

Kelt Pancsova ht. város árvaszékének 1888. évi deczember hó 29-én tartott üléséből.

Mattanovich Adolf

632. 2.*

elnök.

A kinek igérvény kell! Alkalmas valamely kölcsön alapjátul a család ellátására, vagy a kapott nászhozomány visszaadására alkalmas továbbá valamely társnak, vagy eladandótt ház vagy jószág tulajdonosnak rangirozására. Továbbá oly t. személyeknek, kik éltökben folyó tőkét nem hagyományoztatnak, — végre mint tők életét törvényit, vagy is második házasságából származott gyermekek egyenjogóságára, még akkor is, ha a t. biztosítási igérvényt verő a 60-ik évétől is érte (66-ig) azonnal kap egy biztosítási igérvényt bármely összegről és tisztességes módon úgy itt, mint vidéken. A legnagyobb titoktartás biztosítottik minden egyes esetekben. Felvilágosításokat ad naponta Klein biztosítási — fő-felügyelő Bécsben, I. k. Kohlmesseergasse 7. sz. 4. em. 2-5 óraig d. u. 650-8-5

Verpachtung.

Die Gasthauslokalitäten des „Pancsovaer Schützenvereines werden vom 1. März l. J. auf ein, event. drei Jahre verpachtet.

Nähere Auskunft hierüber ertheilt der Schützenmeister Herr Franz Mayer, (Glashandlung am k. Platz.)

Schützenverein.

Pancsova, am 12. Februar 1889.

M. J. Radda Franz Sauerossitig
Oberschützenmeister. Schriftführer.

СИБИЊСКА ОПШТА ШТЕДИОНИЦА У СИБИЊУ

даје на сигурну хипотеку:

1. Зајам на ануитете, по 6%, у свотама са 100 делним а у најмањем износу од 500 ф.р., да се врати у 30 или 36 полугодишњим ануитетским оброцима. Ануитетски оброк по 100 ф.р. износи:

а) код 30 ануитета 5 ф.р. 01 новч.

б) код 36 ануитета 4 ф.р. 51 новч.

2. Зајам на ануитете, по 6%, у свотама са 100 делним а у најмањем износу од 10.000 ф.р., да се врати у 46 или 64 полугодишњим ануитетским оброцима. Ануитетски оброк по 100 ф.р. износи:

а) код 46 ануитета 3 ф.р. 98 новч.

б) код 64 ануитета 3 ф.р. 50 новч.

(Зајмови у најмањем износу од 1000 ф.р. могу се добити на амортизацију од 30 или 36 ануитета.)

Посредник за зајмове из Сибинске опште штедионице у Панчеву: г. Петра Краччевића син.

571-8-6

Nyomatott Kossanics és Porovicsnál Pancsován.